

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

น.ส.เนตรชนก รัตน์เนตร

กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

กรมอนามัยเป็นองค์กรหลักของประเทศในการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนสุขภาพดี โดยมีสำนักส่งเสริมสุขภาพเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ พัฒนาระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม และให้บริการสาธิต พัฒนาระบบสนับสนุนเขตบริการสุขภาพด้านวิชาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในกรมอนามัย หน่วยงานภายนอกกรมอนามัย ภาคประชาสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ดังนั้น เพื่อให้การทำงานด้านส่งเสริมสุขภาพไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัย พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สำนักส่งเสริมสุขภาพ จึงได้ผลักดันการจัดทำแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในกรมอนามัย หน่วยงานภายนอกกรมอนามัย ภาคประชาสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยศึกษา วิเคราะห์ ร่วมดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานตามกลุ่มวัย การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจและขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน และได้มีการส่งแผนฯ ดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับนำไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานต่อไป

หลังจากที่ได้ส่งแผนฯ ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับได้ทราบและนำไปใช้แล้ว จึงได้จัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ขึ้น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบแผนงานและยุทธศาสตร์ และงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัย โดยจัดขึ้นในวันอังคารที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชิดชัยวงศ์ อาคาร ๕ ชั้น ๕ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม และประชุมผ่านระบบออนไลน์ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๒๕ คน ประกอบไปด้วย ผู้รับผิดชอบแผนงานและยุทธศาสตร์ และงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัย จากสำนักส่งเสริมสุขภาพ กองสร้างเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๑,๓,๖,๘,๑๒ และผู้แทน สสจ. จากภาคต่างๆ ได้แก่ สสจ.ลำพูน สสจ.สิงห์บุรี สสจ. นครปฐม สสจ.สมุทรปราการ สสจ.สงขลา สสจ.อุดรธานี

๒. วัตถุประสงค์ ...

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐
- ๒.๒ เพื่อประเมินการรับรู้แผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ในระดับเบื้องต้น
- ๒.๓ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

๓. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

- ๓.๑ เตรียมการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๓.๒ ดำเนินการจัดประชุม
- ๓.๓ สรุปและถอดบทเรียนจากการประชุม
- ๓.๔ จัดทำข้อเสนอต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง

๔. สรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ จากการประชุมสรุปได้ดังนี้

๔.๑.๑ มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ในแต่ละพื้นที่ที่มีจุดเด่นและจุดด้อยของระบบการทำงานที่แตกต่างกัน ควรมีเวทีหรือพื้นที่ให้มาแลกเปลี่ยนกันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นตัวอย่างของพื้นที่ที่สำเร็จ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

๔.๑.๒ เน้นผลักดันให้เป็นนโยบายและให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม

จากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบจุดร่วมเดียวกัน คือ ต้องการการผลักดันให้เป็นนโยบายและให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม ในบางครั้งที่มีนโยบายลงมา แต่ไม่มีแนวทางหรือการสนับสนุนที่ชัดเจนทำให้การขับเคลื่อนงานต่อไปได้ยาก ดังนั้นหากมีประเด็นต้องผลักดันให้เป็นนโยบาย และเมื่อเป็นนโยบายแล้วต้องมีแนวทางการสนับสนุนที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ทำได้จริง อย่างเช่น การลดภาวะซีดในเด็กไทย ต้องทำเป็นนโยบายให้ชัดเจนว่าภายในปีนี้เด็กไทยจะต้องซีดลดลงร้อยละเท่าไร และให้การสนับสนุนงบประมาณ หรือจัดหาเหล็กลงมาในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนต่อไปได้ หากไม่มีนโยบายและการสนับสนุนที่ชัดเจน งบประมาณที่มีจะถูกนำไปใช้กับส่วนอื่นๆ

๔.๑.๓ การผสมผสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

สิ่งสำคัญในการทำงานระดับพื้นที่ คือ ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วม และทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบตามบทบาทภารกิจ โดยมีงานสาธารณสุขเป็นแกนหลัก

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ การติดตามการนำแผนฯ ไปใช้

เนื่องจากจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากที่ส่งแผนฯ ให้หน่วยงานทราบได้ไม่นาน ทำให้บางส่วนยังไม่ได้รับแผนฯ หรือนำไปขับเคลื่อนต่อ ดังนั้นควรมีการติดตามการดำเนินการใช้แผนฯ ว่าในแต่ละหน่วยงานได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง โดยจะเป็นในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแบบอื่นที่มีความเหมาะสม

๕. ช่องทางการเผยแพร่

เว็บไซต์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ภาพข่าวกิจกรรม

สำนักส่งเสริมสุขภาพ

จัดทำโดย กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

วันอังคารที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมชิดชัยวงศ์ อาคาร ๕ ชั้น ๕ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม และประชุมผ่านระบบออนไลน์

กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ ดำเนินการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพฯ โดยได้รับเกียรติจากอาจารย์ ดร. จินตนา พัฒนพงศ์ธร อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านส่งเสริมสุขภาพ) ที่ปรึกษากรมอนามัยและที่ปรึกษา กองส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 - 2570 ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบงานแผนงานและยุทธศาสตร์ และงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัย จากสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย ศูนย์อนามัยที่ 1, 3, 6, 8, 12 - สสจ.ลำพูน - สสจ.สิงห์บุรี - สสจ.นครปฐม - สสจ.สมุทรปราการ - สสจ.สงขลา - สสจ.อุดรธานี - กองสร้างเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพ และกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ

ประเด็นสำคัญจากการประชุม

- การบรรยายถึงความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สถานการณ์พัฒนาคนและความรู้ด้านสุขภาพ สู่แผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 - 2570
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 - 2570 ให้แต่ละกลุ่มวัยแสดงความคิดเห็นถึง ประเด็นการพัฒนา นโยบาย เป้าหมาย มาตรการกิจกรรมสำคัญว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. กลุ่มมารดา

ปัญหาสำคัญ : ๑. มารดาเสียชีวิต
๒. อัตราการเกิดน้อย

การดำเนินงาน : ๑. ทำงานร่วมกับภาคี เครือข่าย มีช่องทางการติดตามมารดาที่ ติดเชื้อหรือมีประวัติสัมผัสผู้ป่วย

๒. เน้นการทำงานเชิงรุก ส่งเสริมให้มีการตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอ : ๑. เน้นผลักดันให้เป็นนโยบาย และร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ

๒. การทำงานร่วมกับเครือข่าย

๒. กลุ่มเด็กปฐมวัย

ปัญหาสำคัญ : เด็กพัฒนาการไม่สมวัย, อ้วน เตี้ย

การดำเนินงาน : มีการบูรณาการร่วมกับกันทั้ง พื้นที่และภาคีเครือข่าย

ข้อเสนอ : งานจะสำเร็จได้ต้องอยู่ที่พื้นที่ สร้างความเข้าใจทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วม บูรณาการร่วมกัน ตามบทบาทภารกิจ โดยมีงานสาธารณสุขเป็นแกนหลัก

๓. กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น

ปัญหาสำคัญ : ๑. ภาวะชดในเด็ก
๒. การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น/ การคุมกำเนิดในวัยรุ่น

๓. ภาวะอ้วน

การดำเนินงาน : มีคณะกรรมการเป็น กลไกในการขับเคลื่อน ร่วมกับโรงเรียน ภาคีเครือข่ายต่างๆ

ข้อเสนอ : กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต และกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันขับเคลื่อน ตามบริบทของพื้นที่

๔. กลุ่มวัยทำงาน

ปัญหาสำคัญ : ๑. ลดพฤติกรรม การเกิดโรคไม่ติดต่อ (NCD)

๒. ลด BMI

การดำเนินงาน : เน้นคลินิกไร้พุง (DPAC) / เน้นการดำเนินงานที่ชุมชน

ข้อเสนอ : ส่งเสริมให้คนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีโดยใช้การให้รางวัล (Reward)

๕. กลุ่มวัยผู้สูงอายุ : การดำเนินงาน โดยใช้หลัก ๔ S ของกรมอนามัย และมีการดำเนินการต่างๆ เช่น สังคมผู้สูงอายุ หลักประกันสุขภาพ สวัสดิการต่างๆ การพัฒนาศักยภาพ Care Manager/Care Giver เป็นต้น **ข้อเสนอ :** ๑. การขับเคลื่อนผู้สูงอายุไม่มีเจ้าภาพหลักเหมือนกลุ่มวัยอื่นๆ ทั้ง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญใน ยุทธศาสตร์ ๒. มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุแต่การขับเคลื่อนไม่ชัดเจน

การดำเนินงานต่อไป : สรุปเป็นข้อเสนอต่อผู้บริหาร และสรุปถอดบทเรียน ลงเว็บไซต์สำนักส่งเสริมสุขภาพต่อไป

กรมอนามัยส่งเสริมคนไทยสุขภาพดี

www.anamai.moph.go.th